

1249 2. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1876 til 31. Marts 1877. 1250

at stille. Det Forslag, som jeg har tilladt mig at stille, tror jeg maa erkjendes for at slutte sig temmelig nøie, saa nøie som et saadant Forslag overhovedet kan det, til den bestaaende Lovgivning. Loven af 1856 opstiller det jo som et af Skolefondenes Formaal, hvad ogsaa den sidste erede Laler erindrede om, at yde Bidrag til fattige Kommuner for at komme dem til Hjælp med Hensyn til Udgifterne til deres Skolevæsen. Jeg tror nu ikke, at Ordene „fattige Kommuner“ er at forstaa i en saa streng Forstand, som den erede sidste Laler lagde ind der; thi vil man gaa ud fra den Forudsætning, at der maaske slet ingen fattige Kommuner eksistere, var der i alt Fald saare ringe Anledning til at optage en Bestemmelse om disse i Forordningen af 1814, men den Anvendelse eller Udvidelse heraf, som er givet i Loven af 1856, viser jo tilstrækkelig, at Hensigten har været, at ogsaa i dette Forhold skulde den større Kreds, den større Kommune, komme den mindre Kommune til Hjælp. Noget Saadant sker jo i flere andre Tilfælde, jeg vil blot nævne Beivæsenet; med Hensyn til dette yder Amtskommunen Bidrag til den Sognekommune, der ikke selv er i Stand til at bære Udgiften ved et vist Veiarbejde. Altsaa, naar man begrænser sig til Udtrykket: „fattige Kommuner“, saa staar man fuldstændig paa det Grundlag, der nu er givet, men her er tilføjet: „bebyrdede“, det skal jeg indrømme er en Udvidelse, men jeg tror en Udvidelse, der ganske svarer til det Grundlag, som var tilstede. Endvidere maa jeg indrømme, at der her er Udvidelser af en anden Bestaafenhed, thi efter Loven af 1856 kunde, som bekendt, det Beløb, der lignes paa Hartkornet, ikke overstige 24 β .; dette blev ved Loven af 2den Juli 1870 udvidet til 36 β og et tilsvarende Beløb for Kjøbstæderne, men i Loven af 1870 er der sat som Betingelse for, at Ligningen kan gaa op til 36 β . i Overstridelsen udover 24 β . fremkommer ved Pensioner og Alderstillaag. Denne Bestemmelse kan i første Dieblif se uindelig ud, eftersom alle de øvrige Udgifter, som Skolefondene bære, jo i samme Grad som disse specielle Udgifter bidrage til at frembringe det endelige Resultat, som kommer tilsyne i Nødvendigheden af en saa og saa stor Ligning, men praktisk taget bliver Resultatet dette, at Skoleraadene ikke kunne ligne over 24 β . uden til de to nævnte Formaal, Pensioner og Alderstillaag til Lærere, hvoraf der igjen følger, at alle de øvrige Formaal, som ere opstillede i Loven af 1856, maa tilfidesættes. Denne Bestemmelse maa der ses

bort fra, naar man nu vil kræve et Bidrag af Amtskommunerne, og det er den dertil sigtende Bestemmelse, der er indeholdt i det Forslag, jeg har tilladt mig at stille, idet der nemlig staar: „uden Hensyn til de i Lov af 8de Marts 1856 og Lov af 2den Juli 1870 satte Begrænsninger“. Der er desuden sjet til: „og uden det deri omhandlede Statsilskud“. Det er mig ogsaa bekendt, at erede Medlemmer ikke ret have vidst, hvorledes dette skulde forstaaes, men det Statsilskud, der omhandles i disse Love, er jo Halvdelen af, hvad der lignes over 12 β . pr. Rd. Hartkorn, og det maa naturligtvis bortfalde i dette Tilfælde, idet Forslaget begynder med den Sætning: „Statens Ilskud tre Fjerdedele“. Jeg tror saaledes, det er aldeles klart, hvad der er ment med Udvidingsforslaget. Nu bemærkede det erede Medlem mod Forslaget, at det let kunde lede til, at man bestræbte sig for at faae det mest Mulige ud af Statskassen og selv at komme til at betale det mindst Mulige, men jeg tillader mig dog at tro, at naar man paalægger Kommunerne en vis Andel af de Udgifter, der afholdes, saa er deri indeholdt en Garanti for, at der gaas frem med Økonomi i Henseende til Udgifterne, og vil man forstaa det saaledes, at man ikke selv vilde afholde Noget, men vil vente, til man fik de tre Fjerdedele af Staten, saa kan jeg ikke negte, at dette i endnu højere Grad rammer det Forslag, de tre erede Medlemmer have stillet. Der kan ogsaa netop ved dette Forslag og det med Hensyn gøres den Indvending, at naar Statskassen yder et Ilskud, saa kan Kommunen muligvis holde sig tilbage. Dette er ganske vist en Betænkelse ved, at Statskassen træder til, uden at der gives nærmere detaillerede Regler i saa Henseende, men Alle ere sikkeret enige om, at det vil være vanskeligt at give saadanne Regler, og skal der gøres Noget i Dieblifket for Skolelærerne, saa faar man finde sig i, at saadanne Regler ikke ere tilstede. Den erede sidste Laler bemærkede, at der neppe var mange trængende Kommuner, men derimod mange trængende Lærere. Dette er vistnok sandt, naar man tager Ordet „trængende Kommuner“ i streng Forstand, men jeg vil dog bemærke, at der i mit Forslag staar: „bebyrdede Kommuner“. Qvad imidlertid den sidste Del af Sætningen angaar, at der er mange trængende Lærere ogsaa i Kommuner, der have Raad til at lønne deres Lærere, saa har den erede Laler ganske bestemt Ret deri. Saalænge det gjælder om at tale om Skolelærernes Trang og at udmale Bigtigheden af Skolelæ-